

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבמא ועינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, הכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו גזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודייגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תונמכי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודייגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודייגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשאריות כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון ישעיה
טובה לכל הגושתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודייגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
וזסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוך ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ותן אל משה ככלותו וגו'. במדרש כאן: נאה היה לאבותינו לומר 'נעשה ונשמע', שמא היה נאה לומר 'אלה אלהיך ישראל', ע"כ. ואינו מובן מה בא המדרש לומר בזה, והלא פשוט שאמירת 'נעשה ונשמע' היה דבר נאה, ואילו 'אלה אלהיך ישראל' אינו נאה. ויש לפרש, שאע"פ שבפשטות 'נעשה ונשמע' הוא דבר נאה ביותר, מ"מ היה אפשר לומר שמכיון שאמרו 'גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה', משום שמי שמצווה יותר קשה לו לקיים את המצווה מחמת יצרו שתוקפו. וממילא היה אפשר לומר שישראל בדוקא הקדימו לומר נעשה לפני נשמע, וכונתם היתה לומר שרוצים הם לעשות קודם שיצטוו בזמן שאין יצרם תקיף, ולא יצטרכו לטרוח כל כך בקיום המצוות. ואם אכן כך היתה כוונתם אין זה דבר יפה כל כך, שהרי מראים בכך שאין דעתם לטרוח עבור המצוות. וכן מה שאמרו בחטא העגל 'אלה אלהיך ישראל' ג"כ אפשר לומר שכוונתם היתה לטובה, שהרי במתן תורה כתוב 'חרות על הלוחות', ואמרו חז"ל חירות ממלאך המות ומיצה"ר, והיינו דבעת שקבלו את התורה נעקר יצה"ר מלבם, וכשעשו את העגל חזר יצה"ר למקומו. וממילא קיום המצוות שאחר חטא העגל יש בהם חשיבות יתר, לפי שהם ביתר טורח ועמל. והיה אפשר לומר דכל כוונתם של בני ישראל בחטא העגל היתה כדי להחזיר את יצה"ר בכדי שיוכלו להוסיף טורח במצוות, וא"כ נמצא עשיית העגל מעשה נאה לבני ישראל. ולכן הוצרך המדרש לומר שזה אינו, אלא נאה היה לאבותינו לומר 'נעשה ונשמע', ולא היה נאה לומר 'אלה אלהיך ישראל', כי כוונתם היתה לטובה במה שאמרו 'נעשה ונשמע', והיינו שמוכנים לקבל את כל מה שיצווה ה', ובלי תנאים כמו שעשו האומות, ואילו מה שאמרו 'אלה אלהיך ישראל' אינו נאה, כי אכן כוונתם היתה לחטא ולרעה. (זרע שמשון אות י"א).

לע"נ הג"ד ברוך משה נחמיה ב"ר מנחם מענדל לאבל ז"ל י"צ
כ"א אדר

ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם. לשון רבים [ושמרתם]. ויראה, כי בשבת יש לו תוספת קדושה - הנשמה יתירה, נמצא שבשבת עושה מלאכה בשתי נפשות, עם הנשמה יתירה ג"כ, וזהו 'ושמרתם את השבת' לרבות הנשמה יתירה, 'כי קודש היא לכם' מרמז על נשמה יתירה (כמו שכתב האלשיך), וזהו 'מחלליה' - שני חילולין, שאתה מחלל שבת עם הנפש, ועם הנשמה יתירה, לכן 'מות יומת' מיתה כפולה, [דעי' חילול שבת מאבד בזה בין הנפש, ובין הנשמה יתירה]. ואם תאמר שאינו מאבד רק הנשמה יתירה, לכן אמר דזה אינו, 'כי כל העושה בה מלאכה' עם הנשמה יתירה, 'ונכרתה' אפילו 'הנפש ההיא', אפילו בחינת 'נפש' [היינו הנפש שיש בו תמיד, ולא רק הנשמה יתירה] נכרת מלפניו.

ששת ימים וגו'. נראה לפרש הכתוב 'ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קודש לה', כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת, והכפולים רבו. [אך את שבתותי תשמורו, 'ושמרתם את השבת כי

קודש היא לכם מחלליה מות יומת', 'כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההיא מקרב עמיה', 'ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קודש לה', 'כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת'].

וראה, כי אמר 'ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם', להורות נתן איך יחושב יום השבת, לאפוקי שלא תעלה בדעתך שהלילה הולכת אחר היום, ולזה אמר כי ידוע כי לילה בחינת נוקבא, ובתחילה 'ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם', [כלומר, תחילת קדושת שבת היא דוקא בלילה, והיום נמשך אחריו, ולכן פתח הכתוב ואמר 'אך את שבתותי תשמורו' בלשון רבים, והיינו ב' בחינות השבת - לילה ויום, וקדושת לילה היא 'קודש לכם', וקדושת יום הוא 'קודש לה', והסדר הוא מתחילה 'ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם', 'היא' דייקא היינו הלילה שהיא בחינת נוקבא, וזה היא 'קודש היא לכם', ואחר כך 'וביום השביעי שבת שבתון קודש לה', דהיום הוא אחר הלילה].

ואף שקדושת הלילה קילא מקדושת היום, אפילו הכי 'מחלליה מות יומת', כי כל העושה 'בה' מלאכה ראוי ליכרת, [ד'בה' היא לשון נקיבה, וזה מורה על הלילה, דגם המחלל ליל שבת מות יומת].

לכן אמר אח"כ 'ששת ימים יעשה מלאכה', כי אחר שהיום נמשך אחר הלילה, א"כ כפי הנראה התחלת הבריאה היה ביום ראשון, [דהבריאה ביום הראשון התחילה ביום דייקא, ולא בלילה שלפניו, שהרי האור נברא ביום ולא בלילה], דכיון שנאמר 'וחושך על פני תהום', א"כ תחילת הבריאה התחיל מן האור מיום ראשון, וא"כ היה נראה שילל ראשון שקודם הבריאה היה שביטה

א והקשה עליו בתועפת ראם (סימן ר"פ אות ד') וז"ל: מאי שנא מהא דאמרו בגיטין (דף מה): דקטן פסול לכתוב סת"ם כיון דאינו מצווה בקשירה לכן אינו כשר לכתובה, דרק מי שישנו בקשירה ישנו בכתובה, ולא אמרינן דקטן חשיב "ישנו בקשירה" משום דאתי לכלל קשירה כשיגדיל. וא"כ הכי נמי קטן אינו מיקרי "ישנו בסך" אע"ג דאתי לכלל חיוב, וא"כ אין אחרים מצווין עליו שלא יסיכוהו, ע"כ. ומדברי הצפנת פענח (סימן קל"ד) נראה דנתכוון לתרץ קושיות, וז"ל: בכריתות ממעטינן עכ"ם ומתים מן שמן המשחה דפטור, ואיך יהיה הדין גבי קטן, וז"ל דמבואר שם דשמן המשחה גם לאחר שהוא על הגוף יש עליו שם של שמן המשחה לענין חיוב, וא"כ הוא דבר הנמשך, ולכן הפטור בקטן הוי רק דליכא עליו גדר אזהרה, ולא פטור ממש, דאם הגדיל ועדיין השמן עליו יש עליו חיוב לכך לא אימעט, ע"כ. וכוונתו, דשאני שמן

הופיע
בדף עמק מפרדת
חידושי רבינו חיים הלוי
על התוס'ם
עם מורשת הגר"ח
בדף שני

כרך חדש

להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות
הענף האשית
בארץ: ספריית - אחים גיטלר • בחו"ל: עם הספר - לעניין
מכון מורשת הגר"ח • moresheshagrich@gmail.com

הוטעם שחייב גם בלילה [מיתה בסנהדרין], היא מצד מידת לילה שכלולה ביום. [ומתפרש הכתוב כך 'ושמרתם את השבת' היינו ליל שבת, 'כי קודש היא לכם', בחינת נוקבא, 'מחלליה מות יומת' ע"י ב"ד. הגם 'כי כל העושה בה' מלאכה, היינו בלילה בחינת נוקבא, היה ראוי שרק 'ונכרתה הנפש ההיא מקרב עמיה', ולא בידי ב"ד, מ"מ אין להפריד בין מידת לילה ליום, והרי לגבי עשיית מלאכה ביום 'כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת' ע"י ב"ד במיתה החמורה מכתרת].

לע"נ הג"ד לוי קרופעני ב"ר יהושע בנימין זצ"ל ר"י קמניץ יא"צ י"ט אדר

הסך את הקטן בשמן המשחה. באיסור סיכה בשמן המשחה כתיב 'על בשר אדם לא יסך'. והגמ' (כריתות ו): יליף מזה שהסך גוי פטור, דכל מי שמוזהר שלא יסך לא לעצמו ולא לאחרים, מצווה אחר עליו שלא לסוכו.

וכתב האבני נזר (י"ד ס' ש"ב אות ז') דגם הסך את הקטן פטור מהאי טעמא, דהיות וקטן אינו מוזהר שלא לסוך, ה"ה אין אחרים מוזהרים שלא לסוכו, דומיא דהסך את הגוי שפטור. והוסיף (סימן ש"ג אות ט') וז"ל: דאין לומר דאסור למשוך קטן משום דאסור להאכיל לקטן דבר האסור, דזה אינו, דליכא איסור בשמן המשחה

בניסך (בקטן שסכין אותו) אלא בהסך אותו, עכ"ל.

אבל המקור חיים (כריתות שם) כתב, דקטן כיון דאתי לכלל חיוב כשיגדיל, מקרי 'ישנו בסך'.

אמנם האבני"ז כתב דנחלקו בזה התוס' והרא"ש אם קטן מיקרי משום כך 'ישנו בסך', דהנה אמרו בנזיר (דף נז:),

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!
פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר -
סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר
הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו
זיין זייערע הבטחה!
געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

המשחה מכתבת סת"ם, דבכתבת סת"ם כיון דבשעת כתיבתו פטור הוא ממצות תפילין, לא יועיל מה שיבוא אח"כ לכלל חיוב, דס"ס עדיין לא הגיע לכלל חיוב. אבל שמן המשחה דכתבו התוס' (כריתות ז. ד"ה מנין) דלא אמרינן דלאחר המשיחה כבר נעשית מצוות, משום דיש קיום מצוה גם אחר מעשה המשיחה בזה שהשמן מונח על ראשו, וכלשון הכתוב "שמן משחת אלהיו עליו", דלא נעשית מצוות עד שיתייבש השמן, ע"ש. א"כ אם עדיין לא נתייבש השמן ונעשה גדול, הרי יתחייב עליו אם יסוך ממנו על בשרו, הלכך מקרי "ישנו בסך". [אבל הפנים יפות (בפרשתינו) כתב, דרק במשיחה של מצוה אמרינן דלא נתחלל שמן המשחה אחר המשיחה, אבל בסיכת איסור על הדיוט שפיר נתחלל קדושת שמן המשחה.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק כהדרת הרה"צ מ'ארמד זצ"ל

ארייברענגען יראת חטא אין איינערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ירש וואס טוהט עס שוין • מלאטז איין וויסען ווען די שטיין אסאך יאהרן צו העלפן אירן. וועט עס טוהן פאר איינער ישועה פריוואט, בנאמנות, קאנפידענעשל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבעניקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שישות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מ'הישמח משה).
- די שטיין ווערט באראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- דעקן אויך אפגעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- דעקן באשטעלען אפאר שטיינער כדי מ'זאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים דורך ווערטער פון אריה'ק אויפן הארץ: יבדו הלב (-אנצירען זיין הארץ צו ארישיקייט), שיהפך לבו לשמים לטובה (-סייטשט די גאנצע מענטש), ותראה מלאים (-וועט זעהן וואונדער), מ'קען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

”מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

”מיין זון בעהט מ'ן זייערען מיין אויף 5 מינוט פאר טוהן זיין קריאה שמע

”מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

”איך האב נישט געהאט קיין גענוה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

”כאב אינגעווייניג זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברס קינד

וראיה דהניסך אינו בכלל האיסור, דאס ג'ם הניסך עובר איסור, א"כ ג'ם אס עשה מעשה וסך בעצמו אין לחיובו חטאת, היות ואפשר לעבור את האיסור בלי מעשה ע"י שאחר יסוך אותו.

וז"ל: והקשיתי [דאס אמרינן דגם הניסך עובר, א"כ] ג'ם הסך לא יתחייב חטאת, כיון שמשכחת [לעבור על איסור סיכה] בלא מעשה [ע"י שאחר יסוך אותו], דחד לאו וכתת הוא עם הסך.

והנה החלקת יואב (מובא באבנ"ז סימן קמ"ה) הוכיח דהניסך אינו עובר, דהנה לענין הקפת הראש של קטן, סובר רב אדא בר אהבה (נזיר נז): דפטור, "דאחד המקיף ואחד הניקף במשמע (בכלל האיסור), ואיתקש מקיף לניקף, כל היכא דניקף מיחייב מקיף נמי מיחייב", ואילו בכריתות (דף ז.) קתני דהסך גוי פטור דכל שישנו בסך ישנו בבל יסך, ולא אמרינן דהילפותא לפטור היא דומיא דהקפת הראש - 'אחד הסך ואחד הניסך

במשמע, ואיתקש סך לניסך, כל היכא דניסך חייב, סך נמי מחייב. אלא מוכח דהאיסור הוא רק על הסך, ולכן לא אמרינן דגם הניסך במשמע. אבל האבני נזר דחה את ראיתו, ע"פ דברי התוס' (בנזיר שם ד"ה ורב אדא) שכתבו דקטן שהקיף את הגדול, הניקף חייב, ולא מקשינן ניקף למקיף דאם המקיף פטור ה"ה הניקף, והטעם הוא, דעיקר האיסור האמור בפסוק "לא תקיפו פאת ראשכם" נאמר על הניקף, ולכן הניקף חייב אפי' אם המקיף פטור, עכ"ד התוס'. ולפ"ז בסיכת שמן המשחה אפי' אס ג'ם הניסך בכלל האיסור, מ"מ עיקר האיסור "לא יסך" נאמר על הסך, ולכן אפי' אס הניסך פטור, היה הסך חייב.

וז"ל: ואשר כתב דבגמ' כריתות מוכח דאין חייב בניסך, דא"כ למה ליה לומר כל שישנו בסך כו', הו"ל לומר כל היכי דניסך חייב סך נמי חייב, כדאמר רב אדא בר אהבה (נזיר נז): במקיף את הקטן. הנה מלבד דלא ק"ל כרב אדא בר אהבה אלא כרב הונא, אבל התוס' כתבו בנזיר שם דוקא כהאי גוונא, אבל הקטן המקיף הגדול, הגדול חייב, ודוקא היכי דניקף פטור מקיף נמי פטור, משום דפשטיה דקרא דוקא בניקף. אבל הכא פשטיה דקרא בסך דוקא, התם דכתיב 'ראשיכם' לנוכח פשטיה דקרא בניקף, אבל הכא פשטיה דקרא ודאי בסך, ועוד דכתיב 'אשר יתן'.

לע"נ הג"ר יהודה ב"ר מאיר זקס זצ"ל יא"צ ט' אדר

קח לך סמים. בפרשת הקטורת לא כתיב 'ואתה' דבר אל בני ישראל קח לך סמים, והוא מפני שעיקר מעשה הקטורת שהוא לתקן כל פושעי ישראל שיתנו ריח טוב כמו החלבנה שריחה רע, וכשנכלל בין עשר סממני הקטורת נותן ריח טוב, כן הרשעים גמורים ג"כ עתידין שיתנו ריח

הוא עבירה חמורה. משא"כ דין מלקות הוא תנאי בחיוב מלקות, דעונש מלקות ליכא בלי מעשה, לכן כל שעושה מעשה חייב וכל שאינו עושה מעשה פטור. ד אבל בצנפת פענח על הרמב"ם (ח"ב, השלמה דף לב:) כתב דברמב"ם בספר המצות (ל"ת פ"ד) נראה, דעיקר האיסור על הניסך, דכתב ברמב"ם, וז"ל: ומבואר הוא שהנמשח בו אם היה מזיד חייב כרת.

המשחה דילפינן דהסך חייב רק אם סך את מי שמוזהר על הסיכה, יהיה הדין דסך את הקטן פטור. אך אם סברת רב הונא דקטן נחשב בר חיובא לכשיגדיל, ה"ה באיסור סיכה נחשב בר חיובא, והסך את הקטן חייב.

וז"ל: לכאורה במקיף את הקטן ק"ל כר"ה בנזיר (נז): דמחייב, ודלא כרב אדא בר אהבה דמקיף לניקף, ודעת הרא"ש (מכות פ"ג ס' ג') דמקיף את הגוי או את האשה אף רב הונא מודה דפטור, ודוקא קטן דאתיא לכלל מצות מחייב. וא"כ גבי סיכה אף דבגוי פטור משום דלא אתא לכלל מצות, אבל הסך את הקטן חייב. מיהו הנמוק"י הביא דעת יש מסתפקים גם בגוי, ולדידהו דלא מחלקים בין גוי לקטן, דלרב אדא בר אהבה דמקיף מקיף לניקף הדין בשניהם שוה, ורב הונא לא ס"ל כלל להקיש מקיף לניקף, אף בגוי מחייב. אבל בסיכה דלכ"ע כל שאינו בסך אינו בבל יסך ובגוי פטור, הוא הדין בקטן נמי פטור.

הניסך בשמן המשחה אם חייב. בתוספתא (מכות פ"ה ה"א) איתא דבין הסך בשמן המשחה ובין הניסך חייב כרת. אבל להלכה כתב האבני נזר (יר"ד סימן ש"ג אות ט') וז"ל: אני לא מצאתי איסור בשמן המשחה בניסך, אלא בהסך אותו, עכ"ל. וכ"כ האבני נזר בחור"מ (סימן קמ"ד) דהניסך פטור, משום דהרמב"ם (פ"א כלי המקדש ה"ו) כתב לענין איסור סיכה "אחד הסך עצמו או אחרים", משמע שהניסך פטור אלא א"כ הוא סך את עצמו, ודלא כהתוספתא הנ"ל.

ברואה במדור 'חזון יחזקאל', דבריה התוספתא דהניסך חייב, תלוי בגדר איסור סיכת שמן על זה, אם זה איסור על הגבא, או דזה דין בשמן המשחה שלא יהיה ניסך, ע"ש. וגנה כל זה הוא בנוגע קרבן חטאת, דאם יכול לעבור בלי מעשה, אז אף ע"י מעשה אינו עובר. אבל בנוגע מלקות תלוי בפועל אס עבר ע"י מעשה או לא. וביאר הגר"מ פיינשטיין (מובא במשנת אברהם כריתות עמוד ס"א), דדין מעשה חלוק בין קרבן למלקות, דבקרנן בעי עבירה חמורה והיינו עבירה שיש בה מעשה, לכן היכא שיכול לעבור על העבירה בלי מעשה שוב לא

הופיע

ערוך לנר - ברכת הבית

על מסכת כריתות

מהדורה מפוארת בתכלית הידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות הפצה בארץ: גיטלו. הפצה בחו"ל: לעו"ץ ירח פריים: eytauber@gmail.com

תולדות האבני נזר זי"ע

סיפר רבי מנחם מנדל משעדליץ: בחורף האחרון לפני פטירתו של האבני נזר, אמר לי האבני נזר זצ"ל כך: כשנפטר הרבי מקוצק, היה בן שבעים ושתיים שנה, ובכה עליו ר' הירש מטומשוב נהרי דמעות. גם אני עתה בן שבעים ושתיים שנה. ואמר רבי מנחם מנדל: בשמעי דברים אלו, קפץ לבי מהזוה שלי, והתחילו עיני זולגות דמעות. כשהרגיש האבני נזר ברושם הקשה שהדברים עשו עלי, הפנה מיד את השיחה לדברים אחרים. זה היה אחרי שמלאו לו שבעים ואחת שנה בחשוון תר"ע, ויום אחד בשנה השוב שנה. (מראה הדשא).

מתן תורה. וכתב הלוש דלכך תקנו בשבת לומר 'לנוח בו באהבה', משום דכל התורה לא קבלו ברצון, כי אם ע"י כפייה, משא"כ בשבת קיימו זה באהבה.

לזכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעשיו

ויחל משה. תפילת משה רבינו כאן היא על אורך הגלות האחרון הזה, דאמרו רז"ל משה לא מת אלא עדיין עומד ומשמש, וגדולים צדיקים במיתתם, ועדיין עומדים ומצלאין על עמו ישראל. וזה שאמר משה רבינו 'למה ה' יחרה אפך בעמך' בדור אחרון הזה, אשר אין חוזה מופת, כי נשכחנו כמת מלב, 'אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה', באותות ומופתים, ועתה אין מנהל ואין אות מופת באורך הגלות הזה. 'למה יאמרו מצרים' היינו

הסט"א 'לאמר ברעה הוציאם', דכל יציאת מצרים לקבל תורה היה רק כדי להרוג אותם בהרים, כי ע"י כך שנגת תלמוד עולה זדון, והם עניים מרודים אשר אינם יכולים לקיים אפילו מצות בני נח להנצל מאבק גזל ואונאה, לבסוף נתן להם גם התורה אשר לא יכלו לקיים אותה מרוב עניים, ובגלות המר ויתערבו בגוים לענותם וכדי 'לכלותם מעל פני האדמה'.

והתפלל משה רבינו 'שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך', וכמו שאמרו (סוכה נ"ב) ארבעה מתחרט עליהן הקב"ה שבראם ואלו הן גלות וכו' ויצה"ר דכתיב 'ואשר הרעותי', ע"ש, ועניות עולה על כולם, ואמרו (ב"ב קפ"ז וברשב"ם) שהוא מכריע נ' מכות של מצרים. וזה 'על הרעה', היינו העניות, אשר עשית לעמך, היינו עונש העניות דנגזר בשביל חטא העגל (כדאיתא בתנב"א זוטא פ"ד), דעונש זה מכריע את אשר עשית למצרים כמה וכמה. ולבסוף 'ינחם ה' על הרעה', לשוב מן חרון אף, וכגמ' סוכה ה"ל.

ערב רב. עיין בזוה"ק (בראשית כח): שמביא איך הזהיר הקב"ה למשה שלא לקבל את הערב רב, שאמר לו הקב"ה 'מגזעא בישא אנון תסתמר מנייהו' (תרגום: השמר מפניהם מגזע הרע ההוא). ומשה בניגיהו אתתך מאתריה, ולא זכה למיעל בארעא דישראל. (תרגום: ומשה נגרש ממקומו מחמת הערב רב, כי לא נשמר מהם כמו שהזהיר אותה הקב"ה, ומשום זה לא זכה ליכנס לארץ ישראל, ונקבר בחו"ל). וכן בזוה"ק (תשא קצ"א): 'אמר ליה קב"ה לא תקבל לון'.

והנה מעולם לבי היה דוי, וכי סלק"ד שע"י צדיק זה יצא תקלה כזו תקלה לדורות שקיבל הע"ר ר"ל. והרהרתי דאולי כמה נשמות גדולות כנשמת דר"ע שהיה בן גרים נתברר מהם. ואעפ"כ לא נחה דעתי, עד שנתן לי ה' בדעתי בשעה שאמרתי בשי"ק 'ישמח משה', כי טעמו של משה היה כי ידע שעדיין בטוהקן ישראל בשלימות, וכדי לעשות הביורור בשלימות, לכן קיבל הערב רב כדי שידבק צד הרע שיש עוד בישראל בהם, וישראל יקחו הטוב של אלו האומות. ועוד, דבשביל אהבת ישראל קיבל הערב רב, דבזה כל חטא של ישראל יתלו בערב רב, ובזה יסתלק כל מיני קטרוג מישראל, ולכן לא מחה כל כך הקב"ה.

(עירובין כא:), וכמו שלמדו מהחלבנה לצרף פושעי ישראל בתענית (כריתות ו:), וכתר כהונה שזכה אהרן לו ולזרעו אחריו, הוא במזבח הקטורת, דהכהנים מקטירין הקטורת, ועל כן לא כתוב 'ואתה', [כי הכח לזה לא היה ממש רבינו, רק מאהרן הכהן].

אבל מ"מ עיקר הכח לתקן הפושעי ישראל שיתבררו לעתיד שהכל היה כדי שיהיה טוב מאד, וכמו שאמרו בזוהר (ח"ב קפד). 'לית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא, ולית טוב אלא ההוא דנפיק מגו בישא', זה הכח חידש משה רבינו במה ששיבר הלוחות, שביטל החיתון מכל וכל, ואמר 'מוטב שתדון כפנויה', מ"מ ע"י כן זיכה להם בלוחות שניות שיש בהן מדרש הלכות ואגדות כפלים לתושיה. וכן איתא (זבחים קב). 'לא פסקה כהונה אלא מזרעו של משה', ובמדבר היה משה רבינו ג"כ כהן גדול ומקטיר קטורת, ועל כן כתיב 'ויאמר ה' אל משה קח לך

סמים', שענין החלבנה שיתן ריח, זה חידש משה רבינו בשבירת הלוחות כנ"ל. רק הכתר כהונה לדורות לזרעו אחריו שיקטירו קטורת, זה זכה אהרן ועל כן לא כתוב 'ואתה'.

ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם. במדרש (שוחר טוב תהלים צ"ב): כל עיסקא דשבת כפול, עונשה כפול 'מחלליה מות יומת', שכרה כפול 'וקראת לשבת עונג ולקדושה ה' מכובד'. והנה מה שאמרו עונשה כפול מדכתיב 'מות יומת', אין הכוונה מה שנאמר לשון כפול 'מות יומת', שזה הלשון מורגל בתורה בכמה מצוות, רק המכוון מה שנכתב בתורה בפרשה זו העונש פעמיים, 'קודש היא לכם מחלליה מות יומת', ואח"כ כתוב 'ששת ימים וגו' כל העושה מלאכה ביום השבת מות יומת'.

ומה שאמרו 'שכרה כפול', כי ענין 'קודש היא לכם', היינו קדושת הגוף, על דרך שאמרו (פסחים סח:): 'עצרת תהיה לכם', לר' אליעזר או כולו לכם אוכל ושותה, ולר' יהושע חציו לכם לאכילה ושתייה, והכל מודים בשבת דבעיני נמי לכם, ואף דאמרין בירושלמי (שבת פט"ו ה"ג) לא ניתנו שבתות אלא לעסוק בהן בדברי תורה, ומוקי לה בפסיקתא (פרשה כ"ג, ובב"י סימן רפ"ח) לפועלים, מ"מ גם הם חייבים בסעודת שבת.

ואח"כ כתוב 'שבת שבתון קודש לה', והיינו הקדושה בנפש, שהוא זמן השפעה בדברי תורה, וכמו שאמרו (שבת פו:): דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה והיינו תורה שבכתב, ואיתא (זוהר ח"א מז:): 'ביום השביעי דא תורה שבעל פה'. וזהו מה שאמרו 'שכרה כפול', ד'וקראת לשבת עונג' היינו קדושה בגוף, שגם הנאת הגוף בקדושה, 'ולקדושה ה' מכובד' היינו קדושת הנפש בדברי תורה, ועל דרך שאמרו 'אין כבוד אלא תורה'. והיינו שבשבת משפיע השי"ת דברי תורה בלב ישראל בלב חכם לימינו.

לע"נ הג"ר שמואל ב"ר פנחס לעוו"י זצ"ל יא"צ א"ר

ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת. איתא במדרש (ילקוט פ"א רמז שצ"א): לעשות את השבת דבר שהברית כרותה לו, ואיזה זה, זו

מילה. ופירש בזית רענן להמג"א, דכוונת המדרש לומר דמילה מותר לעשות בשבת. ויש לבאר הענין שמילה דוחה שבת, משום דשני מצות אלו שוים המה, דהנה נודע בספרים דעל כל המצוות יש טענת מודעא כיון שכפה עליהם הר כגיגית, אמנם במצות מילה לא שייך מודעא, דהרי כבר היו מחוייבים במצוה זו מימות אברהם ואילך, וכ"כ בארץ חמדה להמלבי"ם. וכמו כן הוא במצות שבת, דלא היה כפייה על זה, דנצטוו על זה במרה קודם

ה ראה במדור 'אבני נזר' כאן.

הבטחת האבני נזר זי"ע

'אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי ממש כמו בחיים'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר **'הגדרות אבני נזר על התורה'** ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר, או לזכות להבטחת בעל האבני נזר זי"ע, יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הג"ר מרדכי יהודה לייב זק"ש ב"ר שניאור זלמן זאב זצ"ל יא"צ א"ר

הסך עצמו משמן המשחה אם חייב גם משום ניסך. בתוספתא (מכות פ"א): אחד הסך ואחד הניסך משמן המשחה חייביה. וכתב הגר"י ענגיל (אתון דאורייתא כלל כ'), וז"ל: ולפ"ז הסך את עצמו משמן המשחה לכאורה לוקה שמונים, משום סך, ומשום ניסך, ולא מובא דין זה

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע אמר:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טוספת חלה
במהדורה טופארת בתכלית ההידור והיופי

אשר לשינוי הספר בחגיגות הספרים המבוקשים
הספר הראשון: עם הספר - ר"י בנימין לעווין
והרב יצחק טייטלבוים שליט"א 0000-322-347

המים, ועל כן מראות הצובאות שהיה בהן רוח טהרה, גרם להעמיד צבאות ה' (רש"י לח:ח). והסוטה שנכנס בה רוח טומאה ושטות, נבדקת באותן המים. ג) קטורת נגד 'הנשמה', כאומרם ז"ל 'איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו, זה הריח'. ד) משכן נגד בחינת 'חיה', שהיא בחינת מקיף, כמו כן המשכן עיקרו היו מקיפין מבחוץ ועל גביו. ה) שבת נגד בחינת 'יחידה', כדאיתא בזה"ק (ח"ב פח:): 'מהו שבת, שמא דקוב"ה'. וכדברי הפייטן 'יחידה ליחדך'.

פסל לך. יש לפרש על פי אומרם ז"ל דלא היו ישראל ראויים לאותו מעשה של חטא העגל, אלא להורות תשובה לרבים, דהנה חילוק בין 'פסל' (העגל) ל'פסל', בכמה דברים, כי נקודות שני סגול שב'פסל' גימטריה ששים, [דכל נקודה שבסגול עולה י', ושוא ומקץ שב'פסל' גימטריה ל"ו, [דשני נקודות של שוא עולה עשרים, ומקץ עולה ט"ו, ונקודת הקמץ עולה י', ויש בו קו כעין ו' שמספרו ששה]. וההסבר בזה, שמשה רבינו בתפלתו הצליח להמתיק הכ"ד בתי דינין של מעלה, ונעשה מ'פסל' - 'פסל', וכל זה היה בכח 'לך' (-פסל לך), שגימטריה נ', רומז לנ' שערי בינה שהוא עולם התשובה, היינו שבני ישראל באמת לא עלה על דעתם ח"ו לעבוד עבודה זרה, אלא שלא מיחו בערב רב, וזה היה כדי להורות תשובה לרבים, וזה מרומז ב'לך' - עולם התשובה.

וידוע דעולם הבינה הוא עולם התשובה, ושם נמתקין כל הדינים, ועיד"ז נשפע עשירות, כדכתיב 'מצפון זהב יאתה', והרוצה להעשיר יצפין (ב"ב כה:), וזהו שאמרו רז"ל 'פסל לך' מכאן נתעשר משה, מפסולת של לוחות, ד'לך' היינו עולם הבינה. והנקודות של 'לך' (קמץ ושוא), גימטריה 'לאה' מטרוניתא דמשה רבינו. וכל זה בדרך אפשר אם יסכים הקב"ה, ואם לאו יהיו מבטלין, וכאילו לא נכתב.

לזכות פ.ב.ע.י. להצלחה בכ"ע

הניסך בשמן המשחה אם חייב. בתוספתא (מכות פ"ג): אחד הסך ואחד הניסך משמן המשחה חייב. וכתב בחזון יחזקאל שם, דדברי התוספתא דהניסך חייב, תלוי בגדר איסור סיכת שמן על זר אם זה איסור על הגברא, או על החפצא של השמן המשחה שלא יתחלל. וז"ל: שאני איסור גילוח פאת הראש ואיסור טומאה בכהן ולבישת כלאים, שהאיסור הוא באדם שלא יגלח ושלא ילביש כלאים ושלא יטמא, אבל בשמן המשחה דין הוא בשמן המשחה שלא יהיה ניסך, כמשמעות לשון הכתוב "על בשר אדם לא ייסך". ולהכי בעינן קרא למעט דהסך את הכלים פטור, דאי נימא דאיסור סיכה בשמן המשחה הוא דין באדם, כמו גילוח וכמו

טומאה בכהן, אז אין צורך למעט בו דהסך בו את הכלים פטור, [דאם האיסור על הגברא שלא יסוך עצמו בשמן המשחה, פשוט דאינו עובר אם סך את הכלים, אבל כיון דהאיסור הוא שלא יתחלל השמן המשחה, לכן הו"א דגם אם סך הכלים חייב].

וכיון שאינו דין באדם כמו גילוח וטומאה וכלאים, אז אפ"ל אם הניסך מסייע אינו חייב. דכי אמרינן אם הלובש מסייע או אם המתגלח מסייע הוא חייב,

ברמב"ם (פ"א מכלי המקדש), ששם נתבאר דניי סיכת שמן המשחה, וגם לא הביא הרמב"ם שם כלל גוף דין התוספתא הנ"ל שגם הניסך חייב, וצ"ע למה השמיטו, ואדרבה מלשון הרמב"ם (שם ה"ו) כתב: אחד הסך את עצמו ואחד הסך את אחרים שנאמר ואשר יתן ממנו על זר עכ"ל, מוכח דשויין הן עבירת הסך את עצמו ועבירת הסך את אחרים, וזה שלא כדברינו, דלפי דברינו הסך את עצמו עובר שתיים, והסך את אחרים עובר רק אחת. ואולם י"ל דהעבירה רק אחת הוא במה שמחלל קדושת השמן ע"י הסיכה על זר, ולכן גם הסך את עצמו אינו עובר רק עבירה אחת שמחלל את קדושת השמן ע"י שסך עצמו בו, עכ"ל.

וכונתו, דאם האיסור של משיחה בשמן המשחה הוא דין על הגברא, אז אפשר לומר דלוקה שמונים. אבל כיון דזה דין על החפצא של שמן המשחה שלא יתחלל, לכן לוקה רק אחת.

וממשיך הגר"י ענגיל וז"ל: ובוזה מיושב מה שיש להעיר בדברי הרמב"ם (פ"ג אבל ה"ה) שכתב דהמטמא את הכהן לוקה. ולפי"ז כהן שטימא את עצמו ראוי שילקה שמונים משום מטמא ומשום מתטמא, וקשה ע"ז מש"ס נזיר (דף מז.) דיש שם פלוגתא דתנאי בכהן גדול ונזיר שפגעו במת מצוה מי מהם יטמא לו, הכהן גדול או הנזיר ע"ש, ואמאי, הא ראוי שיתטמא הנזיר, דאצלו הוא רק לאו אחד, שהרי המטמא את הנזיר אין לוקה (ע' נזיר מד.), ואילו הכהן הרי יש בו משום מטמא ומשום מיטמא.

ונראה, דבכהן ליכא תרתי משום מטמא ומשום מתטמא, כי אם גם בכהן תמיד הלאו הוא רק משום מטמא לבד, וזה דמה שאסרה תורה לטמא את הכהן, וכן מה שאסרה תורה לכהן להתטמא בשניהם, ענין האיסור רק אחד

הוא, דהתורה אסרה והזהירה מלחלל ולפגום קדושת כהונה ע"י הטומאה. וכהן המניח להתטמא מאחר, ג"כ עובר רק משום מטמא את עצמו במה שמניח עצמו להתטמאות ומחלל ע"י זה קדושת כהונה שלו, והאחר המטמא ג"כ עובר רק משום זה במה שמטמא אותו ומחלל ע"י כן קדושת כהונתו, ואיסור של שניהם איסור אחד הוא, שאסור לטמא ולחלל קדושת כהונה, ולכן גם בכהן שטימא את עצמו, אין כאן ג"כ רק לאו אחד משום מטמא ומחלל קדושת כהונה, ואין חייב דבר כלל משום מתטמא, ודו"ק היטב, עכ"ל.

וכונתו, דאם האיסור על הכהן לטמא את עצמו, הוא איסור גברא לחוד, אז יש לומר דכהן שטימא את עצמו לוקה שמונים, משום מטמא, ומשום מתטמא. אבל כיון דהאיסור הוא מצד שלא יתחלל קדושת הכהונה, א"כ אינו לוקה אלא אחת, כי חילל רק פעם אחת קדושת הכהונה.

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית נ"ל בעזה"י ע"פ מאמרם ז"ל "בעשרה מאמרות נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א) - פירשו המפרשים תשעה "ויאמר", ו"בראשית" נמי מאמר (ר"ה לב א וחיגיה כא ב, וכ"כ רש"י ורמב"ם ורבינו יונה ומאירי ורשב"ץ אבות שם). והנה ידוע כי עשרה מאמרות הם נגד עשר ספירות הקדושות (פירושי סידור התפילה לרוקח עמ' תקכז; ר"י אבן שועיב שבועות [ד"ה וכבר חבר]). וזה שמרומז בתורה הקדושה **ישראל בראשית** [כלומר, לחבר סיום התורה עם תחלתה - כדלעיל אות ב], במילואו כזה: **יוד שין ריש אלף למד בית ריש אלף שין יוד תיו - בגמט' י' פעמים מאמר, ונשאר צ"ד.** מרומז על מה שאמרו ז"ל: "והלאו במאמר אחד יכול להבראות, אלא וכו', וליתן שכר טוב לצדיקים שמקי"מין את העולם שנברא בעשרה מאמרות" (אבות שם). וצ"ד הנשאר מרומז על צדיק וכמבואר, והבן.

לע"נ הג"ר נתן נטע ב"ר אשר נוסקין זצ"ל י"א צ"ט וטבת

פרשת כי תשא. בפרשת כי תשא מבוארים ה' ענינים, וזה נגד 'נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה'. (א) שקלים נגד ה'נפש', כדכתיב 'כופר נפשו'. (ב) כיוור נגד ה'רוח', שהוא שוכן תמידי אצל המים, כדכתיב 'ורוח אלקים מרחפת על פני

היינו דוקא אם האיסור באדם המתגלח או המתלבש בכלאים, אז אם הוא מסייע בגופו, הוא מסייע במעשה איסור הנעשה בו והוא חייב. אבל אם היא דין בשמן המשחה שלא יהיה ניסך, צריך שיעשה מעשה בעצם שמן המשחה, ומה שמסייע בגופו אין כאן מעשה בעצם שמן המשחה, ולפיכך יש מקום לומר שהניסך פטור אע"פ שהוא מסייע, עכ"ל. וכוונתו, דאע"ג דיש לומר להיפך, דכיון דהאיסור הוא שלא יתחלל השמן המשחה, לכן גם אם מסייע בגופו עובר, דסו"ס נתחלל השמן המשחה, אבל אם האיסור הוא על הגברא שלא יסוך עצמו, אז י"ל דמסייע אין בו ממש. לזה כתב החזון יחזקאל דאיכא סברא להיפך, דאח"כ דהאיסור הוא בגוף החפצא של השמן המשחה שלא יתחלל, אבל מ"מ צריך לעשות מעשה בגוף שמן המשחה ולנסכו, דאז מתחלל השמן המשחה, ולא במסייע לבד.

לכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע

זקני תלמידי חכמים. אמרו (שבת קנב): זקני תלמידי חכמים כל זמן שהם מזקינים חכמתם נתוספת עליהן. ואילו במשנה (קנים פ"ג מ"ו) תנן: זקני תורה דעתם מתישבת. ויש לדייק מדוע לא תנן במשנה הלשון זקני תלמידי חכמים. ואמרת דבר נפלא, דהנה אמרו בב"ב (דף פ): רבי פתח אוצרות בשני בצורת, ואמר יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה, אבל עמי הארץ אל יכנסו. וחזינן ממה שאמר שיכנסו בעלי מקרא, ולא עמי הארץ, דמי שאינו יודע כלום, רק יודע מקרא, אינו נחשב עם הארץ, דרק מי שאינו יודע כלום נחשב עם הארץ. ולפי"ז מיושב מה שתנן במשנה זקני תורה, דאף מי שאינו זקני תלמידי חכמים, דיודע רק תורה, והיינו זקני תורה, אפ"ה דעתם מתישבת. אבל לכאורה בגמ' שבת מבואר להיפך, דדוקא זקני תלמידי חכמים דעתם מתישבת, ולא זקני תורה.

אבל לענ"ד נראה שאין כאן שום סתירה, אלא שיש כאן שני מאמרים משני תנאים, וכל תנא אומר מאמר אחר, דהמשנה בקנים הוא מר' שמעון בן עקשיא, והגמ' בשבת הוא מר' ישמעאל בר' יוסי. ועוד חילוק מצינו דבמשנה בקנים תנן דעתם מתישבת, והיינו ישוב הדעת. ואילו הגמ' בשבת אמרה

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו אלחנן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'
ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, ע"י לימוד התורה באים לידי אהבת הזולת לשמוח בשמחתו של השני, או ח"ו להתייטר ביסוריו כמו בשל עצמו, וזה 'כלל גדול בתורה', וכמו שהאדם אינו משתבח בכך כשהוא נותן לעצמו לאכול או בגד ללבוש וכיוצא באלו, כך אין לו להתפאר כשהוא עושה זאת לאחרים, כי האחר אינו נכרי לי, הוא חלק מעצמי כמוני כמוהו, ואם כך ינהג אדם, אז אף פעם לא ירגיש סבל מאחרים, כמו שאינו מרגיש סבל מעצמו, וירווח לו בעולמו, וכל העולם יהיה כדאי לו, ביחוד אמורים הדברים לגבי חיי המשפחה וכמו שנרמז בפסוק 'והיו לבשר אחד'.

חכמתם נתוספת עליהן, והיינו תוספות חכמה. והחילוק ביניהן כך, כשמדובר לגבי זקני תלמידי חכמים' שהם גדולי תורה, אז חכמתם נתוספת עליהם, שהוא עוד מחדש ומתעלה בתורה וזהו 'נתוספת'. ואילו במס' קנים ששם תנן זקני תורה, שזהו בעלי מקרא, בהם דעתם מתישבת, היינו ישוב הדעת, אבל לא בתוספת חכמה, וא"כ אין שום סתירה.

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות. ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעעש: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, תוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניו.

ידין בגוים מלא גויות. שמעתי מפה קדוש בעהמ"ח ישמח משה זצוק"ל (ע') תפלה למשה ק"י על מה שנאמר ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה, דמחלק בין אומות העולם לישראל, דבאומות העולם כשחוטאין, נענשים בריבוי כמות מלא גויות, משא"כ בישראל - 'מחץ ראש', הקב"ה נוטל צדיק אחד מביניהם ומכפר על הדור. ומאי טעמא לחלק בזה, ונראה על פי מה שנאמר 'תבוא כל רעתם לפניך ועולל למו כאשר עוללת על כל פשעי', דקשה דלמה תחילה כתב 'רעתם', ואח"כ 'פשעי'. ויתרין הישמח משה, שהחילוק בין רע' ל'פשע', דרע' הוא רעה בעלמא, דודאי כל הברואים הם מחויבים לעבוד את השי"ת ולשמור מצותיו על כל הטובות שעושה עם כל אחד ואחד בכלל ובפרט, ואם ח"ו עובר את פי ה', הרי משלם רעה תחת טובה. אך היינו דוקא באומות העולם, דכל רע דעבדו, לגרמייהו עבדין (-כל דבר רע שעושים, לעצמם הם עושים), שהם רק מנפש מעולם הגלגלים, ואין מעשיהם עושה פגם למעלה, כי אין שרשם ממקום גבוה. משא"כ בישראל נשמתן חצובה מתחת כסא הכבוד חלק אלוקי ממעל, כשח"ו חוטאין, פגם גם לעילא (ע') ראשית חכמה שער התשובה פ"ב). וא"כ לפי זה ח"ו יותר גרוע בישראל החוטא מבאומות העולם.

אמנם בהיפוך נהפוך הוא, כי אף אם ח"ו אירע שישראל עושה עבירה, הוא מתחרט מיד, דאפילו הרשעים מלאים חרטות, וגם בשעת החטא אף שהוא ממש כמוכרח לחטוא בהתגברות התאוות, מ"מ לבו דוי עליו. וזה שאמר הנביא 'תבוא כל רעתם', אף שבאומות העולם הוא רק בגדר רעה, משלם רעה תחת טובה, מכל מקום ת'עולל למו כאשר עוללת לי על כל פשעי', אף שאצלי נקרא בגדר 'פשע' ומרד ח"ו להכעיס שפוגמין למעלה, והטעם הוא כי באמת חטאי הם קטנים ביותר מחמת 'כי רבות אנחותי' אחר החטא, וגם בשעת מעשה 'לבי דוי', משא"כ באומות העולם שאינם מתחרטים על חטאם, וגם בשעת מעשה עוברין בשאט נפש. והנה תנן (גיטין מח): דהניזקין שמין להן בעידיית ובעל חוב בבינונית, ולכן אם ח"ו ישראל חוטאין שנחשבין מזיקין ופוגמין למעלה, לוקחין מהן העידיית הצדיק הגדול שבדור, ואומות העולם שהם בגדר בעל חוב לוקחין בבינונית, ולכן ידין בגוים מלא גויות, עכ"ד, ופי חכם חן.

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר ז"ע
שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ג']: ודע כי יש ראייה להרמב"ן דבחו"ל לא נהגו כי אם מצות בני נח, מגמרא (חולין צ"א) דאמרו: 'וטבוח טבח', פרע להם בית השחיטה, 'והכן', טול גיד הנשה בפניהם, וכמ"ד גיד הנשה נאסר לבני נח, ע"כ. וקשה, דהרי יש לומר דבאמת גיד הנשה לא נאסר לבני נח, ואפ"ה קיימו התורה, וכמו שמקשו בתוס' שם. אלא על כרחך מוכח כהרמב"ן דבחו"ל לא קיימו רק מצות בני נח, ולכן כיון דאמר להם יוסף 'טול גיד הנשה בפניהם', מוכח דגיד הנשה נאסר לבני נח (ע' תוס' פסחים כב. ד"ה ור"ש). והא דפרע להם בית השחיטה, צריך לומר דהיינו נחירה, כמ"ש בתוס' שם דבני נח נצטוו על הנחירה. הרי לפנינו ג' דעות בזה: א) דעת מהר"ש יפה דדינים הי' כבני"י לגמרי אפילו להקל. ב) דעת הרא"ם דרק להחמיר הי' דינים כבני"י. ג) דעת הרמב"ן כי בא"י דינים כבני"י, ובחו"ל דינים כבני נח. ומענתה זאת היתה המבוכה בין יוסף והשבטים בפלוגתא הנ"ל, דיוסף סבר שדינים כבני נח, כדעת הרא"ם דרק להחמיר היה דינים כבני ישראל. ולכן יובא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם' שהם חשודין על אבר מן החי ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים ונותנין עיניהם בבנות הארץ, וכמו שכתב הפרשת דרכים שם, דהם אכלו מפרכתם דחשיב אבר מן החי גבי בני נח, ויוסף סבר שדינים כבני נח. אבל השבטים סברו שדינים כבני ישראל גם להקל, ולכן אכלו מפרכתם. [המשך בשבוע הבא].